

Důvodová zpráva k nastavení systému spolufinancování soc. služeb v rámci ORP:

Na základě pracovních jednání v rámci ORP Nový Jičín ve dnech 27. 3. 2019 a 5. 6. 2019 je předložena dotčeným samosprávám v rámci ORP Nový Jičín Smlouva o budoucí finanční spolupráci při realizaci projektu „Zajištění spolufinancování základní sítě sociálních služeb ve správním obvodu obce s rozšířenou působností ORP Nový Jičín“. **Stěžejním cílem spolupráce je vytvoření systému sociálních služeb, který reaguje na místní, unikátní podmínky daného území, brání sociálnímu vyloučení obyvatel obcí ve správním území Města Nový Jičín jako obce s rozšířenou působností,** kdy systémovost této spolupráce nasedá na přirozené správní rozdělení území ORP Nový Jičín, s návazností na výkon činností sociální práce (ať již se všeobecnou působností či orgánu sociálně právní ochrany dětí) se zohledněním specifik druhů sociálních služeb a možnosti spotřebovávání služeb mimo ORP Nový Jičín.

Sociální služby (SS) jsou prostředkem pro řešení nepříznivých životních situací občanů v daném území, jedná se o soubor činností zajišťujících:

- pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo
- prevenci sociálního vyloučení.

Cílem **služeb poradenských a preventivních** je:

- napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace,
- chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů např. dluhová poradna,
 - terénní program pro osoby závislé na návykových látkách,
 - služby azylového domu a noclehárny,
 - sociálně terapeutické dílny apod.

Služby péčové pak:

- napomáhají osobám zajistit jejich soběstačnost,
- podporují život v jejich přirozeném sociálním prostředí, popř. pokud toto vylučuje jejich stav, zajišťují jim důstojné prostředí a zacházení (domovy pro seniory, pečovatelská služba, osobní asistence, odlehčovací služba, apod.).

Město Nový Jičín v návaznosti na přijetí příslušné legislativy a procesy na úrovni kraje, přistoupilo od roku 2016 **k systémovému uchopení potřebných služeb do sítě sociálních služeb města.** Primárně se jednalo o organizace, se kterými příslušný odbor spolupracoval nad řešením sociálních událostí. O přijetí dalších potřebných služeb do sítě sociálních služeb města Nový Jičín rozhodovalo vždy zastupitelstvo města, na základě doporučení RM, sociální komise a pracovních skupin komunitního plánování, které se vyjadřovaly k potřebnosti daných služeb. Informace k základní síti sociálních služeb města Nový Jičín jsou uvedeny zde: <https://www.novyjicin.cz/komunitni-planovani/>. V 03/2020 schválilo zastupitelstvo města materiál, který upravuje postup při zařazování nových sociálních služeb do sítě sociálních služeb města a jejich vyřazování – příloha č. 2 platného komunitního plánu „Zásady pro aktualizaci Sítě sociálních služeb města“. Aktuálně se nacházíme v období platnosti komunitního plánu na léta 2020 – 2024, ten je již čtvrtým střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb na Novojičínsku. Komunitní plán rozvoje sociálních služeb a služeb souvisejících na Novojičínsku na léta 2020-2024 mimo rozvojovou část týkající se priorit území v oblasti registrovaných a souvisejících služeb obsahuje i část statickou, týkající se definované a podporované sítě sociálních služeb města.

Financování sociálních služeb je velmi náročný a složitý proces předpokládající vícezdrojové financování. Hlavním zdrojem financování sociálních služeb zařazených v síti sociálních služeb Moravskoslezského kraje je **kapitola 313 MPSV státního rozpočtu**, odkud plynou finanční prostředky poskytovatelům sociálních služeb prostřednictvím Programu na podporu poskytování sociálních služeb vyhlášeným krajem. Významným faktorem při rozhodování o těchto prostředcích jsou i podíly obcí jako veřejných zadavatelů sociálních služeb na svém území. To vychází z ustanovení § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, kde je mimo jiné zakotvena povinnost obcí vytvářet podmínky pro rozvoj sociální péče a dále pak ust. § 94 zákona o sociálních službách, kdy obec má zjišťovat potřeby poskytování sociálních služeb a zároveň má spolupracovat s dalšími obcemi, krajem a poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci osobám. Konkrétněji je tato povinnost rozvinuta ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji (dále jen MSK) na léta 2021-2023, zejména v článcích 6.3.1. (Rozvoj krajské sítě) a 6.5. (Veřejní zadavatelé). **Podíl obcí je tak vnímán jako konkrétní vyjádření potřebnosti dané služby v daném území.**

Město Nový Jičín plní povinnost veřejného zadavatele k základní síti sociálních služeb Nový Jičín. Zároveň tímto deklaruje i spolufinancování provozu těchto služeb tak, aby byla naplňována podmínka finanční participace veřejného zadavatele na sociální službě tak, jak stanoví Krajský střednědobý plán rozvoje sociálních služeb na léta 2021-2023. **Bez zajištění tohoto podílu může dojít k ohrožení financování sociálních služeb z kap. 313 MPSV prostřednictvím dotačního programu Moravskoslezského kraje.**

Město Nový Jičín má financování SS uchopeno systémově a dotace z rozpočtu přerozděluje v rámci Programu města Nový Jičín na podporu sociální oblasti, podprogram A) Podpora sociálních služeb dle zákona o sociálních službách popř. podprogram D) Podpora občanů v pobytových sociálních zařízeních.

Pravidla programu jsou nastavena tak, aby podporovaná sociální služba byla součástí krajské sítě sociálních služeb (tzn. byla zajištěna relativní garance financování služby z kap. 313 MPSV) a zároveň sítě sociálních služeb podporovaných městem Nový Jičín, s odkazem na schválený komunitní plán. Nejenom, že nastavenými pravidly omezíme nesystémové poskytování dotací z rozpočtu všem subjektům, poskytujícím sociální služby na území ORP Nový Jičín (k nimž není deklarováno veřejné zadavatelství), zároveň je takto nastaven mechanismus naplňující základní znaky zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, jsou naplněny znaky pro transparentní, objektivní a řádné rozdělování dotací z rozpočtu samospráv organizací, které vyvíjejí činnosti na úseku sociálních služeb na území Novojičínska nebo pro občany Novojičínska. Dotaci z rozpočtu města stejně tak jako dotaci z kap. 313 MPSV státního rozpočtu lze použít pouze na zabezpečení základních činností u jednotlivých druhů služeb definovaných vyhláškou č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona o sociálních službách.

Uzavřením Smlouvy o budoucí finanční spolupráci dojde k systémovému financování sítě sociálních služeb v rámci ORP Nový Jičín, kdy jednotliví poskytovatelé sociálních služeb v síti sociálních služeb města budou žádat o dotaci pouze prostřednictvím připraveného Programu s alokovanými finančními prostředky v rámci daného území.

Město bude spolupracující obce k 31. 3. daného roku žádat o dotaci na spolufinancování sítě sociálních služeb, která se bude skládat ze dvou částí:

- 1) na podporu služeb poradenských a preventivních, spolufinancovaných na základě solidárního systému, který bude zohledňovat velikost dané obce dle počtu obyvatel,

- 2) na podporu služeb péčových pak bude reflektovat skutečnou spotřebu sociálních služeb občany dané obce za předcházející rok v daném % podílu veřejného zadavatele na dané konkrétní službě za konkrétního občana obce.

Získanými prostředky z území obcí ORP Nový Jičín **dojde k navýšení předpokládaného objemu finančních prostředků na dotace do oblasti sociálních služeb** prostřednictvím vyhlášeného Programu města Nový Jičín na podporu sociální oblasti, konkrétně Podprogram A Podpora sociálních služeb dle zákona o sociálních službách a Podprogramu D Podpora občanů v pobytových sociálních zařízeních (týkající se poskytovatelů v síti sociálních služeb města).

Časová přímka:

- Březen daného roku – město požádá obce o individuální dotaci v rámci Projektu.
- Květen daného roku – obce rozhodnou ve svých orgánech o poskytnutí individuální dotace městu na základě uzavřené Smlouvy o budoucí finanční spolupráci...
- Červen daného roku - Vyhlášení Programu předpokládáme po schválení červnovým zastupitelstvem města, s předpokládaným objemem finančních prostředků jak z rozpočtu města, tak z rozpočtu jednotlivých obcí.
- Červenec až listopad daného roku – uzavření veřejnoprávní smlouvy o poskytnutí individuální dotace mezi městem a obcí, (výplata individuální dotace na účet města nejpozději do konce ledna následného roku).
- Říjen daného roku - příjem žádostí konkrétních organizací na podporu sociálních služeb v rámci vyhlášeného Programu.
- Listopad daného roku - došlé žádosti prochází kontrolou administrátory programu, případným doplněním, následně jsou postoupeny odborné komisi tj. sociální komise Rady města k hodnocení a návrhu výše konkrétních dotací, na základě schválených kritérií daných podprogramů.
- Prosinec daného roku - na zastupitelstvu se již schvalují konečné výše dotací konkrétním subjektům.
- Únor následného roku - uzavírají příslušné veřejnoprávní smlouvy a vypláceny přiznané dotace na provoz sociálních služeb v daném roce.
- Březen následného roku - vyúčtování poskytnutých dotací na podporu služeb v síti sociálních služeb města přiznaných v Programu za předcházející rok jejich příjemci tzn. poskytovatelů sociálních služeb.
- Květen následného roku – vyúčtování poskytnuté individuální dotace jednotlivým obcím.

Přínos pro obce:

Jednotlivé samosprávy obcí ORP Nový Jičín již nebudou muset řešit individuální žádosti o dotaci pro žádající poskytovatele v síti sociálních služeb města, zároveň spolufinancováním poradenských a preventivních služeb mají pro své občany tyto služby v území zajištěny a budou moci na tuto skutečnost odkazovat při rozhodování o individuálních žádostech na podporu poradenských a preventivních služeb mimo správní území ORP Nový Jičín. Oblast péčových služeb bude odrážet skutečnost předcházejícího roku, není tak ohroženo spolufinancování péčových služeb spotřebovávaných občany dané obce mimo ORP.

Zároveň je však nutno konstatovat, že zapojením do projektu nedochází k předplacení či rezervování kapacit daných sociálních služeb v síti sociálních služeb pro konkrétní potřebu obce, systém je nastaven na řešení potřeb občanů území ORP Nový Jičín, kdy kritériem pro poskytnutí dané služby je „pouze“ objektivní potřeba konkrétního občana území.

Zpracovala: Daniela Susíková, Nový Jičín 27. 5. 2019

Aktualizovala: Alena Bršťáková, Nový Jičín 12. 12. 2022